

Vi skal ta Ringerike framover!

Innhold:

Klima og natur	3
Sammen skaper vi en grønnere framtid	
Helse og omsorg	4
Tilgjengelige fastleger, bedre psykisk helsevern og en omsorgsfull ruspolitikk	
Skole, barnehage og SFO	5
Trygge barn i utvikling og en god arbeidsplass	
Næringsliv og gründere	6
Flere lokale arbeidsplasser og en grønt næringsliv	
By- og tettstedsutvikling	7
Framtidens by og tettsteder skapes nå	
Kultur, idrett og frivillighet	8
Et mangfoldig og blomstrende kulturliv	
Mangfold, integrering og inkludering	9
En kommune for alle!	

Dette mener vi med å ta Ringerike framover

Klima og natur

Vi som er folkevalgte må tenke og handle med vett og forstand. Vi har ansvar for å forvalte naturen i et langsiktig perspektiv med tanke på, og til beste forkommende generasjoner. Klimaendringene er den største utfordringen som vi må bidra til å løse, både som enkeltpersoner og kommune.

Vi må tenke globalt og handle lokalt!

Minske forskjellene, folk sliter økonomisk

Hovedproblemet for mange i kommunen vår er å klare de daglige utgiftene for å kunne leve et godt liv. Samtidig innebærer de dårlige tidene også store utfordringer for kommunens økonomi som krever strengere prioriteringer. Det er viktig for Venstre at forskjellene i samfunnet ikke øker, men reduseres.

Et samfunn med små forskjeller er et stabilt samfunn!

Mindre byråkrati, god ledelse, vi trenger folk på gulvet, og samarbeid

Det er ikke et mål i seg selv med en stor administrasjon i kommunen. Det er tilbudet til den enkelte innbygger som må stå i sentrum. Venstre mener at god ledelse kombinert med godt samarbeid med dem som jobber «ute i felten», er avgjørende for å få til de beste resultatene på alle områder. Dette krever at det er gode dialoger på alle plan for å finne de beste løsningene.

Kort vei fra leder til medarbeiderne!

Les videre for å finne ut hvordan vi i Venstre vil gjøre dette i praksis!

Klima og natur

Sammen skaper vi en grønnere framtid

Venstre er og har alltid vært et parti som prioriterer klima og natur.

Den omfattende nedbyggingen av natur som skjer i dag er politisk bestemt. Vi må framover ta større hensyn til naturmangfoldet i politiske beslutninger. Naturen har ikke sin egen stemme. Derfor ønsker Ringerike Venstre å tale naturens sak.

For høye klimagassutslipp er en global utfordring, men mange løsninger finnes lokalt. Vi vil ta i bruk ny kunnskap og teknologi i samarbeid med lokalt næringsliv for å finne de gode løsningene. Ringerike Venstre vil gjennomføre tiltak som både bidrar til å kutte utslipp og fører til at Ringerike blir et enda bedre sted å bo i framtida.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Klima og natur skal legges til grunn for all planlegging og utvikling i kommunen.
- Gjennomføre kunnskapsløft og informasjonskampanje om klima- og miljøtiltak for kommunens innbyggere.
- Sidestille kommunens klimabudsjett- og regnskap med kommunens økonomiske budsjett og regnskap.
- Bevare naturmangfoldet i kommunen, og sikre at innbyggere har enkel tilgang til marka, skogsområder, elver og strender.
- Stanse nedbyggingen av matjord. Der det er uunngåelig, må det etableres erstatningsarealer.
- Skape flere grønne lunger og byrom i Hønefoss sentrum.
- Jobbe for at bærekraftsmålet "Liv under vann" blir et prioritert mål for kommunen i tillegg til bærekraftsmålene som allerede er innført.
- Installere solceller på alle kommunale bygg.
- Arbeide for flere grønne tak.
- Jobbe for utslippsfrie bygge- og anleggsplasser der kommunen selv er byggherre, og stimulere til dette ved private utbygginger.
- Stille krav om klimavennlige og gjenbruk av materialer i byggeprosjekter der kommunen selv er byggherre.
- Stille strengere klima- og miljøkrav i kommunale anskaffelser, enn de nasjonale minstekravene.
- Kommunale bygg bør rehabiliteres framfor å rives.
- Bidra til at nye eiendomsprosjekter får grønne tak, gjerne kombinert med solcelleteknologi.
- Alle nye kommunale biler skal være nullutslippsbiler.

Helse og omsorg

Tilgjengelige fastleger, bedre psykisk helsevern og en omsorgsfull ruspolitikk

Et trygt og nært helsetilbud av høy kvalitet er viktig for at alle skal ha frihet og mulighet til å delta i samfunnet. Forebygging og tidlig innsats er klok ressursbruk, bidrar til å redusere utenforskap og gir flere et bedre livsløp. For Ringerike Venstre er brukernes behov og trygghet det viktige, ikke hvem som driver og eier tjenestetilbudet.

Det er tre områder vi spesielt vil satse på i kommende periode. Psykisk helsevern må styrkes og ventetider for å få kvalifisert behandling må ned. Vi vil også jobbe for en human ruspolitikk slik at folk som sliter med rusproblemer får verdig hjelp. Det er også viktig med en god nok dekning av fastleger i kommunen slik at alle pasienter kan være trygge på å få rask hjelp.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Grunnbemanningen i helse- og omsorgstjenestene må styrkes.
- Jobbe for at flest mulig sykepleiere, jordmødre og andre helsearbeidere kan ha heltidsstillinger og en arbeidshverdag som gjør dette mulig.
- Ta i bruk velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenesten.
- Støtte lavterskeltilbud, arbeidsmarkedsbedrifter og virksomheter som Fontenehuset, Frivilligsentralen, Villaen, Stjernegruppen, Menova, Free Zone og Frisklivssentralen.
- Satse på forebyggende helsetiltak for alle aldersgrupper.
- Støtte etableringen av Generasjon M, en ordning der unge jobber på sykehjem og omsorgsboliger, slik at eldre får selskap og positive opplevelser, og unge får arbeidserfaring.
- Sørge for at Ringerike sykehus fortsatt skal være et fullverdig lokalsykehus med akuttberedskap og fødeavdeling.
- Bidra til å sikre en stabil og god fastlegeordning for alle innbyggere.
- Styrke det kommunale tilbudet innen psykisk helsevern, og jobbe for at alle med psykiske helseplager får raskere hjelp.
- Lage en lett tilgjengelig oversikt over hvilke tilbud som finnes for psykisk helsehjelp i kommunen.
- Tenke nytt for å forebygge rusavhengighet blant unge, ved å gi unge nok kunnskap om rus til å ta gode, og kunnskapsbaserte valg.
- Etablere brukerrom (tidligere kalt sprøyterom) i Hønefoss sentrum slik at rusavhengige har trygge steder å gå.
- Utrede bruk av «Amnesti-bokser» for å gjøre det enkelt å kvitte seg med ulovlige rusmidler og sprøyter på en trygg måte.
- Jobbe mot stigmatisering av rusavhengige.

Skole, barnehage og SFO

Trygge barn i utvikling og en god arbeidsplass

En god barndom er et godt fundament for resten av livet. Gode barnehager og skoler med godt kvalifisert og stabilt personale som trives på jobb, er en forutsetning. En god skole og barnehage er avhengig av god ledelse på hver enhet.

Det er avgjørende at barnehage, skole og SFO oppleves som en trygg arena, der de får oppleve mestring, og blir sett og inkludert på en god måte. Barna må få trening i å fungere i et fellesskap og takle med- og motgang, slik at de kan utvikle selvtillit og robusthet i møte med voksenlivet.

SFO skal være et sted for lek og læring, og ha ansatte som har handlingsrom til å skape trygge rammer og motiverende aktiviteter. Barna skal få tilbud om leksehjelp og aktivitet, samtidig som de får nok tid til lek og kreativitet. Samarbeid med frivillige aktører vil kunne bidra til å heve kvaliteten på tilbudet.

Ingen familier er like og barn har ulike behov. Kvaliteten på barnehagene er det som er viktig, ikke hvem som driver eller eier barnehagene. Kompetanse hos ledelse, lærere og ansatte, gode inne- og utemiljø og nok voksne er helt avgjørende. Barnehagene er viktige for å lykkes med integrering, inkludering og språkutvikling.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Styrke grunnbemanningen i skoler og barnehager.
- Bedre kvaliteten på skoler og barnehager ved å sette fokus på bedre organisering og ledelse.
- Rekruttere og beholde godt kvalifiserte lærere i skoler og barnehager ved å bidra til at de sikres tid og handlingsrom til å gjøre en god jobb. Det må bli mindre byråkrati!
- Sørge for årlige evalueringer av organiseringen og ledelsen av oppvekstsektoren for å sikre at de som jobber direkte med elevene blir hørt. Ressursene i større grad brukes nær elevene.
- Barnehager og skoler må gis mandat til å gi barn og unge tydelig rammer, og lære seg å bidra i fellesskapet på en positiv måte. Ledere og politikere må understøtte dette.
- Jobbe for at flere familier får redusert betaling for SFO og barnehage, slik at flest mulig kan benytte tilbudet.
- Sørge for tilstrekkelig vedlikehold av skoler og barnehager.
- Styrke laget rundt eleven, og sørge for at kommunen utarbeider en tydelig arbeids- og ansvarsfordeling mellom instansene som arbeider med barn og unge.
- Styrke undervisning om kropp, seksualitet, identitet og følelser fra og med barnehagen.
- Tilrettelegge for et sterkere samarbeid mellom fritidsaktiviteter og skole.
- Være pådriver for et tett samarbeid med lokalt næringsliv i skolen, for å sikre et mangfoldig opplæringstilbud.
- Utvide og forbedre fagforsteringsordningen, for å styrke oppfølgingen av faglig sterke elever i flere fag, enn med dagens ordning.

VENSTRE

Næringsliv og gründere

Flere lokale arbeidsplasser og et grønt næringsliv

Framtidens næringsliv er grønt, nyskapende og kreativt. Derfor trenger vi kommuner som yter god service og legger opp til gode, stabile og langsiktige rammevilkår for næringsvirksomhet. Næringspolitikken skal være moderne og næringsnøytral, og legge til rette for et seriøst og lønnsomt næringsliv.

At flest mulig kan bidra og inkluderes i arbeidslivet, er en forutsetning for et godt lokalmiljø. Ringerike Venstre vil at flere skal kunne skape en arbeidsplass for seg selv og andre. Kommunen må sikre at det er nok næringsarealer tilgjengelig for ny næringsvirksomhet, og effektiv saksbehandling for dem som vil etablere seg.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Kommunen skal aktivt støtte små og mellomstore bedrifter, entreprenører og initiativer som ønsker å gjennomføre grønn omstilling, gjennom rådgivning.
- Fortsette å støtte oppstarts-program som gir nye gründere gratis veiledning i etableringsfasen.
- Stimulere til samlokalisering av kontorlokaler og næringsvirksomhet for gründere, næringsliv og frivillige, for å oppfordre til deling av idéer, nettverk og kunnskap.
- Jobbe for at kommunale anbud utformes slik at lokale bedrifter lettere kan delta i konkurransene dersom de oppfyller klima- og miljøkravene.
- Arbeide for et virkemiddelapparat som støtter opp om private initiativ, gründere og etablerere, blant annet gjennom at det etableres et såkornfond (etableringsfond).
- Jobbe for at kommunen utarbeider en strategi for sirkulærøkonomi.

VENSTRE

By- og tettstedsutvikling

Framtidens by og tettsteder skapes nå

Venstre ønsker levende og attraktive tettsteder der folk trives. Vi ønsker at Hønefoss og tettstedene rundt skal være gode steder å bo for mennesker i alle aldre. Særlig er det viktig at unge voksne i etableringsfasen ønsker å komme tilbake til kommunen etter å ha studert eller arbeidet borte.

En grønn og klimariktig utvikling av byen og tettstedene våre er avgjørende for et mer bærekraftig lokalsamfunn og økt bolyst. Gjennom god planlegging ønsker vi å gjøre det lettere for folk å ta grønne valg. En by som er bra for klima, er også en by som er bra for folk.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Gjøre det enklere å velge klimariktig transport ved å prioritere gående, syklende og kollektivreisende.
- Utarbeide en ny parkeringsstrategi med fokus på klima og økt folkeliv i gatene.
- Etablere flere gågater i sentrum.
- Koble byen og tettstedene sammen ved å etablere flere sammenhengende sykkelstier.
- Få på plass bysykkeltilbud innen 2027.
- Gjennomføre prøveordning med reduserte priser for å øke bruken av kollektivtransport.
- Få utredet muligheten for pendlerbusser til områder med mange arbeidsplasser.
- Gjennomføre en prøveordning med en dør-til-dør-transport for eldre (Rosa busser).
- Ta vare på byhistorien ved ivaretagelse av kulturvern og kulturminner.
- Sette ambisiøse mål for hvor stor andel barn og unge som går til og fra skolen, og jobbe med holdningskampanjer for å nå målene.

Kultur, idrett og frivillighet

Et mangfoldig og blomstrende kulturliv

Alle innbyggere skal kunne ha en meningsfull fritid, få uttrykke og utvikle seg og leve gode liv. I Ringerike har vi et rikt kulturliv, stor idrettsaktivitet og en blomstrende frivillig sektor. Det er viktig at kommunen fortsetter å legge til rette for kultur, idrett og frivillighet.

Barn og unge skal ha tilgang til trygge, inkluderende møteplasser og et mangfoldig fritidstilbud som gir rom for ulikhet i interesser og aktiviteter. Alle skal gis samme mulighet for læring, lek og utvikling, uansett utgangspunkt.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Øke den økonomiske støtten til kulturformål i kommunen.
- Åpne utvalgte skolebygg på kveldstid og i helgene slik at de kan fungere som lokale «samfunnshus», med mulighet for arrangementer og aktiviteter utover skoletiden.
- Bedre forholdene for breddeidretten ved å jobbe for flere treningsarealer i kommunen.
- Støtte videreutvikling av e-sport i Ringerike.
- Utvikle Ringerike bibliotek slik at befolkningen kan få et enda bredere tilbud som omfatter sosiale møteplasser, kreative verksteder og utstyrsbanker.
- Se på muligheten for å innføre «fritidskort» for alle barn fra 6 til 18 år som kan benyttes til å dekke deltakeravgift på fritidsaktiviteter.
- Jobbe for å etablere et kulturkort i samarbeid med private aktører, slik at barn og ungdom kan få rabatterte priser på kulturarrangementer.
- Legge til rette for en trygg, inkluderende og ikke minst gøy russefeiring for alle.
- Ta vare på lokal kulturhistorie ved å verne, vedlikeholde og gjenbruke historiske bygninger.
- Hente fram by- og stedshistorie, og gjøre den kjent for folk som bor i kommunen vår, gjennom etableringen av et lokalhistorisk museum og et filmarkiv for regionen.
- Åpne for at det kan gis salgs- og skjenkebevilling til flere former for næringsvirksomhet.

Mangfold, integrering og inkludering

En kommune for alle!

Ringerike Venstre er pådriveren for mangfold og inkludering. Vi står opp mot all form for, uavhengig av om bakgrunnen er diskriminering, kjønnsidentitet, seksualitet, religion, opprinnelse og funksjonsevne. Ringerike Venstre heier på mangfold!

Innvandrere som kommer til Ringerike bringer med seg ressurser som riktig utnyttet, gir et rikere lokalsamfunn. Ringerike Venstre ser betydningen av arbeidet i inkluderingsrådet og ønsker at det som tas opp der blir mer vektlagt i samfunnsutviklingen.

Slik skal vi ta Ringerike framover:

- Ringerike skal være en foregangskommune i kampen mot diskriminering.
- Gjennomføre en grundig kartlegging av diskriminering av minoriteter i Ringerike, og sørge for at funnene blir fulgt opp.
- Øke antallet diskrimineringskontroller i utelivet for å bekjempe diskriminering.
- Kommunen må anerkjenne at rasisme, og strukturell rasisme, skjer i vår kommune. Ringerike Venstre vil at det utvikles konkrete tiltak for å bekjempe dette.
- Skolere kommunalt ansatte i strukturell rasisme.
- Endre navn på "Hovedutvalget for oppvekst og kultur" til "Hovedutvalget for mangfold, oppvekst og kultur".
- Jobbe aktivt for bedre tilrettelegging i kommunen for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Oppfordre kommunale skoler til å flagge med regnbueflagget under den årlige Pride-feiringen.
- Gi integreringsutvalget ansvar for å utvikle Mangfoldfestivalen som en årlig tradisjon.
- Bidra til at flyktninger og innvandrere i Ringerike, får tilstrekkelig oppfølging og bistand til utdanning og jobb.
- Prioritere ressurser til språkopplæring av barn og unge.